

Den **Uvildige**
Konsulentordning
på Handicapområdet

Denne guide henvender sig til dig, der ønsker en kortfattet introduktion til Folkeskolelovens bestemmelser om specialundervisning.

Guiden er del af en serie, som udbygges løbende med guider på andre områder. Find flere guider på www.dukh.dk

Værd at vide om særlig støtte i folkeskolen

Specialundervisning

August 2010

Hvad er særlig støtte?

Dit barn kan få særlig støtte i folkeskolen, hvis hans/hendes særlige behov ikke kan imødekommes gennem den almindelige holdundervisning. I så fald har kommunen pligt til at yde hjælp. Støtten kan gives som specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven.

Formålet med støtte er at fremme udviklingen hos elever med et særligt støttebehov, så de har forudsætningerne for fortsat uddannelse eller beskæftigelse efter grundskolen.

Kommunen kan yde den særlige støtte på forskellig vis. Støtte kan bevilges i grundskolen samt 10. klasse og kan bestå af mange forskellige tiltag, som ikke nødvendigvis kun handler om undervisning. Det kan f.eks. være:

1. Specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling.
2. Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven. Det kan f.eks. være en computer, særlige programmer til blinde, ordblinde eller særligt lys i klasseværelserne.
3. Undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. For elever i børnehaveklassen omfatter specialpædagogisk bistand undervisning og træning, der tilrettelægges efter elevens særlige behov.
4. Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder.
5. Personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen. Det kan f.eks. være en hjælper, som kan vende sider i bøgerne, hjælpe ved toiletbesøg, overvåge respiratorbrugere mv.
6. Særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning - f.eks. ekstra idræt, særligt tilrettelagte spil til indlæring mv.

Rammerne for særlig støtte

Den særlige støtte kan foregå i forskellige rammer:

- Eleven bevarer tilhørsforholdet til den almindelige klasse og modtager støtte i nogle eller alle timer.
- Eleven bevarer tilhørsforholdet til den almindelige klasse, men eleven modtager særligt tilrettelagt undervisning i et eller flere fag uden for den almindelige undervisningstid.
- Elevens henvises til en specialklasse, der er placeret på en almindelig folkeskole, en specialskole eller på et regionalt undervisningstilbud.
- Eleven henvises til andet undervisningstilbud på en anmeldt fri grundskole, en godkendt efterskole, en godkendt husholdningsskole eller en godkendt håndarbejdsskole.
- Eleven har et tilhørsforhold til enten en almindelig klasse eller en specialklasse, men modtager undervisning i begge disse klasseformer.
- Eleven undervises i et dagbehandlingstilbud eller i et anbringelsessted.

Iværksættelse af støtte

Ansøgningsforløbet til specialpædagogisk bistand indeholder som oftest tre trin: Indstilling, vurdering og beslutning.

Indstillingen

Pædagogisk-psykologisk rådgivning (PPR) anmodes om at foretage en vurdering af en elevs behov for specialpædagogisk bistand.

Indstillingen til PPR kan ske gennem:

- klasselæreren, der indstiller til skolens leder,
- skolens leder selv,
- den kommunale sundhedstjeneste,
- forældrene til eleven eller
- eleven selv.

Indstillingen skal beskrive årsagen til, at der ønskes en vurdering af elevens behov for specialpædagogisk bistand.

Vurderingen

PPR skal udarbejde en vurdering af eleven. Vurderingen skal belyse elevens faglige, personlige og sociale potentialer og færdigheder. Hvis PPR vurderer, at særlig støtte er nødvendigt, skal vurderingen indeholde forslag til den specialpædagogiske bistand.

DU kan som forældre bede PPR om at indhente specialrådgivning eller bistand til udredning fra VISO**. Hvis PPR afslår din anmodning, skal det fremgå af den skriftlige udtalelse til skolens leder, som PPR skal udarbejde.

PPR - Pædagogisk-psykologisk rådgivning er en rådgivende instans indenfor den kommunale sektor. PPR har til opgave at rådgive og vejlede i sager på skoleområdet, hvor et barn eller en ung må anses for at have et særligt behov. PPR foretager udredninger, som er et krav i forbindelse med indstilling til særlig støtte. PPR er alene et rådgivende organ og har ingen beslutningskompetence. Som forælder kan man selv anmode om at få sit barn udredt af PPR.

Som forælder skal du/I inddrages aktivt i forløbet. Du skal orienteres skriftligt om alle indstillinger til PPR, den pædagogisk-psykologiske vurdering og beslutningen om iværksættelse af specialpædagogisk bistand. Desuden skal du informeres om klagemuligheder i forhold til den bevilgede støtte

Er du ikke enig i vurderingen, skal dette fremgå af vurderingen, der også skal tage stilling, hvorvidt den foreslåede bistand er absolut påkrævet.

Beslutningen

Den endelige beslutning om specialundervisning eller specialpædagogisk bistand træffes enten af skolens leder eller af et kommunalt visitationsudvalg på baggrund af den pædagogisk-psykologiske vurdering og efter samråd med jer som forældre.

Der skal lægges betydelig vægt på forældres og elevs ønsker med hensyn til den nærmere tilrettelæggelse af specialpædagogisk bistand.

Rådgivning i DUKH

DUKH er en selvejende institution under Socialministeriet, der giver uvildig råd og vejledning om sagsbehandling på handicapområdet til borgere, ligesom vi mægler i sager, som er gået i hårdknude.

Alle mennesker med en varig funktionsnedsættelse, deres pårørende, bekendte og kontaktpersoner kan kontakte os og få rådgivning.

Rådgivningen er gratis.

Du kan kontakte os telefonisk på 76 30 19 30 eller via vores hjemmeside www.duk.dk

Du kan abonnere på vores temahæfte, hvor vi skriver om retssikkerhed og vores erfaring med sagsbehandling på handicapområdet.

Du kan også bruge os som oplægs- og foredragsholder. Læs mere på www.duk.dk

Vær særlig opmærksom på

- At du som forælder selv kan henvende dig til PPR og anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering.
- At du som forælder orienteres skriftligt om indstillinger, rapporter og beslutninger om iværksættelse af særlig støtte.
- At afgørelsen og begrundelsen skal gives skriftligt.
- At du har krav på vejledning om ALLE muligheder for specialpædagogisk støtte.
- At du har krav på at få en afgørelse ledsaget af en begrundelse.
- At du har krav på at få klagevejledning.
- At al støtte i folkeskolen skal bevilges efter folkeskoleloven. Dette gælder også hjælpemidler, støttepersoner mv.

Hvis du får afslag

Skolelederen

Skolelederen træffer afgørelse om skolens elever inden for skolens rammer. Sådanne beslutninger kan ikke indbringes for andre myndigheder.

Hvis der på skolen kommer personale udefra, der blot bruger skolens lokaler til at undervise skolens elever, og hvor skolelederen ikke har nogen instruktionsbeføjelse, vil afgørelser om denne undervisning kunne påklages til kommunalbestyrelsen.

Det kommunale visitationsudvalg

Som hovedregel træffer visitationsudvalget afgørelse i sager om støtte i mere end halvdelen af skoletimerne i almen folkeskole samt henvisning til, tilbagekaldelse af henvisning

eller afslag på henvisning til specialundervisning i specialklasse eller specialskole.

Du kan klage over Det kommunale visitationsudvalgs afgørelser om støtte til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning. Ligeledes kan indholdet af specialundervisningen på specialskoler eller i specialklasser indbringes for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning. For yderligere information om Klagenævnet se nederst på siden.

Regionen

Er dit barn henvist til undervisning i et af regionsrådenes tilbud gælder klagereglerne som ovenfor. Kommunalbestyrelsen er blot erstattet af regionsrådet.

Yderligere rådgivning og oplysninger

Din kommune

har pligt til at rådgive om dine muligheder, rettigheder og pligter. Du kan finde mere viden hos:

Undervisningsministeriet: www.uvm.dk

Forældrerådgivningen: www.foraeldreraadgivningen.org

Forældrerådgivningen giver rådgivning til forældre, som har problemer med deres børn i skolen.

Klagenævnet for vidtgående specialundervisning: www.klagenaevnet.dk

Klagenævnet for vidtgående specialundervisning er en uafhængig klagemyndighed, der træffer afgørelse i klager over kommuners tilbud om specialundervisning til elever i folkeskolen, der har behov for undervisning i specialskoler/-klasser eller omfattende støtte i almindelige klasser.

VISO - www.servicestyrelsen.dk/wm142508

VISO - Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation - rådgiver blandt andre ting og så om specialundervisning og specialpædagogisk bistand til børn, unge og voksne.